

30 ԲԱՐՍ

ՄԷՃՄՈՒՄԻ ԱՆՊԱՐ

30 ԲԱՐՍ

DIRECTION DU JOURNAL

MEDJMOUA-I-AHBAR

65, Grand' rue de Péra, Taksim, 65

ԱՊՐԵՆԻ ԶԵՐԱԳԻՐՈՐԸ

ՄԵԼԻԿԻ 6 ԿՅՈՒՄ

Բարձրագույն իշխան Գրուտ 60 35
Թագաւ իշխան 85 45
Մեծագույն ԵճԵՅԱՅԻ 20 10

ՉԱՐՇԵՆՊԷ ՎԵ ԶՈՒՄՍ ԻՐԹԻՍԻ

ԿԻՆԵԼԵՐԻ ՆԵՐՈՐ ՕԼՈՒՆՈՐ

Իրաւաւ իշխան արքայա թագաւրդ :

مجموعة اخبار

مك اوغل تقسيم جاده سی و نهم

ԼՈՒՐՏԵՆ ՆԱՍԱԿ

Յունիս 28ին կը համարուի վերջապէս ի Լուրս, որ կ'զմայլիմ իրաւունք տեսնելով կրկին հոյակապ և մեծածախ տաճարներն՝ կառուցելու ի պատիւ Ամենայնիոյ Տիրաւոր Ս. Կոյս Աստուածածնի: Ինչ 50 տարի առաջ անհայտ զիւր մէջ Լուրս, այսօր եղած է աշխարհի ամենէն յաճախեալ և ամենէն հանրածանօթ վայրերէն մին: . . .

Համաշխարհային տնտեսական շարժումներէն մէկէն մէկը — լուրսի հետ — սկսեցաւ իր զարգացումը: Լուրսի զարգացումը, կախովի իր զարգացումէն, որովհետեւ ամենայն խտրութեան ազդի և ցեղի՝ 10 միլիոն ֆրանկ ծախսած է փառաւորիւ համար այս օրհնեալ վայրն, որ հրեշտակայ թագուհին հանձնեցաւ երեւել ի խօսք 14 տարեկան միայն միտ գիւղացի աղջկան մը, որոյ անունն տառապանքներով դարձաւ մէջ ամենէն աւելի յիշուած անուններէն մին է, — Պետրուսէր Սուպիրու: 1858ին Փետր. 11էն մինչեւ Յուլիս 16 մեր երկրորդ Մայրն Ս. Կոյս տառապանքներով երեւցաւ այս խոնարհ ու բարեպաշտ զեղծուհին որ կապ գեղատիւն առնուեց իւր ոչնչութեան կ'աւանդելու: Հրաշքով մը ջուր ժայթքեց Մասապիլի ժայռերէն, և այս ջուրն աշխարհի ամենէն հեղուկ տաճարներէն իւր փառաւորութեամբ անխնայ թշնամեցաւ և հրաշքի պատճառ եղած է, ինչպէս գիտեն արդէն մեր աշխարհ ընթերցողք: Դիտութեան ներկայացուցիչը — անոնք որ այժման են այս բառին — չեն կրցած արհամարհել Լուրսի սքանչելիքներն, կարողով մասնաւոր Տօքթ. Պետասարի, Հանրի Լասերի, Էդուարտի, Ժօրժ Պէրդուէրի գերազանցապէս գիտական պատմական քննարկանք և անկողմնակալ երկաթբլուրներն: Եւ իսկ Մարդկութեան ամենէն լուրջ և ամենէն ազնիւ մասն զայրոյթ և զգուշացող և եւթ զգաց, երբ Զարմապի լայն ու աղմակաւ վրայասաններէն մին յանդգնեցաւ իւր աղաւթ զրիւ խօսիլ այս մասերու և իրաւական նիւթին վրայ: Հայտնիին չարամահ կորսուեցաւ, անթիւալ անուն մը թողլով մարդկութեան մէջ, և սակայն Լուրս կը շարունակէ իւր յաղթանակն, և օր քան զօր նորանոր հրաշքներով պայծառացեալ առ ինքն կը ձգէ մարդկութեան ամենէն խոնարհ և ջերմ-աւանդն հոգններն, որ տեսնելով կամ գէթ լսելով Կուսին ամենակարող բարութիւնն և մայրենի գթութիւնն ի Լուրս՝ միշտ աւելի կը զօրանան ի Հաւատք, աւելի կ'արհամարհեն աշխարհի տառապանքներն և եւս քան զեւս կը տեսնեն երկնային անտես աշխարհի խորագ, անպատում փայլից:

Յուլիս 1ին, երեկոյեան ժամն 5ին (ը. Ե.), Ամենատուր Հաղորդութեամբ թափօր կը կատարուի Լուրսի մեծ հրապարակէն մէջ: Տարբերակաւ տարբերներ կ'ընեն այս հանդէսին, և ամենքն միասնաբար կը զոյգն ինչպէս երբեմն Գալիլէոյ և Հրէաստանի մէջ. «Յիսուս, Որդի Դաւիթ, ողորմեայ մեզ... Տէր, եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել, և աղչիս»: Այս սրտաշարժ աղաղակներն եւս աւելի

յուզիչ կը լինին, երբ ամեն կողմ կը տեսնես հիւանդներ որք իրենց փառքի կտուքներն կամ անկողնոյ մէջէն բազկաւորած կամ ձեռնամաճ կ'աղօթեն, և կը զուգնեն. «Անարատ Մայր Աստուծոյ, բարեխօսէ մեզ համար, Աստուածածին Լուրսի բռնիք զմեզ. Notre-Dame de Lourdes, guérissez-nous.» Անկողնոյ մէջ պառկած մահամեծ հիւանդ մը յանկարծ կը նետէ իւր վրայէն վերմակն, և ոտքի ելլելով կը յառաջանայ գէլի Ս. Վարդապետի Տաճարին դուռը, և հոն ծնորդիւր ուրախութեան արցունք թափելով կ'աղօթէ. տառարհազար հոգի կը տեսնեն, և ամենքն ի միասին կը գոչեն. «Հրաշք, հրաշք...» Ամենատուր Հաղորդութեամբ օրհնութիւն կը արուի, և ի նորհակալութիւն այս բռնիքներն՝ միահաղոյն կ'երգեն «Վեց Աստուած գոհաբանեմք» աղօթքը: Բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէ մօտէն տեսնել հրաշագործեալ (miraculée) հիւանդը, և անձամբ խօսիլ անոր հետ, բայց քիչեր կ'արժանանան այս բախտին, քանզի զի Գալիլէոյ և Դաւիթի Եպիսկոպոսներէն առաջնորդեալ կը մտնէ նա Հաստատութեան Գրասենասար (Bureau des Constatactions), որ կատարուած վայրկեանակալ թշնամութիւնն ու զինքնով աշխարհածանօթ բժշկի Տօքթ. Պետասարի, կը յայտարարէ թէ «առաջին կարգի հրաշք մ'է այս»: Իրօք առաջին կարգի, վասն զի Ժողէֆին Գաւթիան — այս է բժշկեալին անունն — 17 ամիս ի վեր չէր կրցած քայլիլ, լինելով անդամաւոր, և թոքախտի վերջին ստորանքներն հասած էր, այնպէս որ զինք դարձանող բժշկին — որ բողբական մ'է — բացարձակապէս հակառակած էր Լուրս բերուելուն, ըսելով թէ «ճամբան պիտի մեռնի»:

Այս նշանաւոր հրաշքին աշխատանք վկայ եղաւ, վասն զի թափօրի ժամանակ Ժողէֆին Գաւթիան չատ մօտ կը գտնուէր, և յետոյ իրեն հայ միաբնակարար Լուրսի քաղաքի մահացող Զաւաքին Մօր հիւրանոցին մէջ ներկայանալու և խօսելու յիշեալ Օրիորդին, և մատուցանելու իրեն ջերմագին խնդանցութիւններս:

Դրեթէ ամէն օր՝ հրաշքն անպակաս է հոս, բայց միայն յիշեալ դէպքն յիշեցի, վասն զի նախ ամենէն նշանաւորն է, և յետոյ վասն զի ամենէն աւելի անոր սկանաւոր եղաւ: Հրաշքը զոր ամենէն աւելի եռանդեամբ կը խնդրեն Ս. Աստուածածինէն, այն է որ մեր սիրելի համայնքին երիտասարդաց հոգեւոյ աչքերը բացուին, հաւատան և Ս. Եկեղեցւոյ անձնուէր և հաւատարիմ զաւակներ լինին:

Գոհութիւն և փառաբանութիւն Լուրսի Աստուածածնի, Սրբոյ Կուսին Մարիամու, Անարատ Մօրն Աստուծոյ, Ամէն: Ե. Յ. Վ. Փ. Լուրս, 5 Յուլիս 1908

Անարգ սուտէն հեռի կ'ա՛յ, ընկերք երբեք մի՛ խաբար, Փայլի ըստոյգն ի քեզ թո՛ղ իրեն ալք մի լուսաբեր: Թէպէտեւ չարն հանապաղ արդար պատ- ժէն խոսարբեր, Պէտք չէ թուեր քեզ իւր բաղձ՝ նախան- ձելի յուսարբեր:

“ԵՐԲ ՈՐ ՄԵԾՆԱՄ...”

— «Երբ որ մեծնամ, Եստի ինձո՛ր պիտի հոգամ աղօթանք», կ'ըսէր վաղամեծիկ Օր. Նեկտարին Ազարեան, որուն մօտէր կուսանային զինքն և որուն գերիշխան շատ թո՛ղ է տակաւին դառնալով իր արցունքներով:

Որչա՛ր քաղցր է այս խօսքը մանուկի մը իրենէն մէջ, որ ոչինչ գիտէ տակաւին կեանքի դառնութիւններէն և լոկ հարստութեան ու ճոխութեան մէջ մեծցած՝ աղքատին թշուառութեան մասին բան մը չէ իմացած, բայց նորէն իր բարի սիրտը կը մղէ զինքը ըսելու. կարծես անդիտակցարար կամ երկնային զօրութենէ մը մղուած: «Երբ որ մեծնամ, Եստի ինձո՛ր պիտի հոգամ աղօթանք»: »

Նէք վառամտիկ Օրիորդ Նեկտարին... Ինչ գիտէր դուք աղքատներու մասին, ինչէն գիտէր անոնց տառապանքը, ո՞վ ըսած էր քեզի թէ թշուառներ կան որոնք հարուստին օգնութեան կը կարօտին, աղքատներ կան որոնք օրուան հացը չունին, անբաղդ որք կան որոնք հագնելիք չունին, ե՛րբ ատիթը ունեցար արդեօք տեսնելու այն տարաբաղդներ որոնք ձեռք կը կարկառեն և կամ այն միւս աւելի բաղդաղրեալները, որոնք անօթի են բայց չեն կրնար ձեռք կարկառիլ, ո՛րք սովեցար ատնք, ինչէն գիտէր, երբ տեսար զանոնք, ե՛րբ նշմարեցիր, ինչպէս դիտեցիր, ինչպէս զգացիր, գուշակեցիր, դուք որ զօրեղեղ և անդունդեղ, ժանեակներու և թաւիշներու մէջ մեծցած հրեշտակ՝ բնականաբար չէր կրնար տեսնել ըլլալ թշուառներու թշուառութեանց, աղքատներու աղքատութեանց:

Չտեսար դուք այդ բաները, չնշմարեցիր, բայց զգացիր, գուշակեցիր...:

Ա՛յնչափ բարի էր քու սիրտը, ա՛յնչափ փափուկ, ա՛յնչափ ողորմած քու հոգիդ, որ Աստուած՝ սիրազօրով բոլոր անոնց հանդէպ՝ որոնք բարի են, փափուկ ու ողորմած, փափաք աղաւթէդ վար:

— Անո՛ւ Օրիորդ, դո՛ւն որ այնչափ բարի ես, գիտե՛ս թէ աղքատներ կան սա պահուս որոնք երէկ գիշեր անօթի պառկեցան, թշուառներ կան սա միջոցին որոնք կոչիչ չունին հագնելու, անբաղդներ կան սա վայրկեանին որոնք տո՛ւն չունին բնակելու...:

Աչքերդ լեցուեցան այս խօսքերուն, աչքերդ որոնք համակ անուշութիւն, փափկութիւն և քաղցրութիւն կը ծօրէին. լեցուեցան աչքերդ և ըսիր:

— Մէ՛կ մը մեծնամ, մայրիկ, պիտի Եստի ինչպէս պիտի հոգամ աղօթանք:

Աղքատները ինչպէս չան հիմա քու կորուստդ, աղու՛ճ Նեկտարինէս, բարի Նեկտարինէս, անուշ Նեկտարինէս:

Ինչպէս չան քու դաճողդ վրայ, երբ բարեկամութիւն մը, պաշտպան մը, պրոգորիկ մայրիկ մը կորսնցուցին քեզմով:

Ինչպէս չողբան քու մահը, ո՞վ պրոգորիկ Օրիորդ, որ հրեշտակներու քունը կը ննչեն արդէն երկնքի մէջ, ինչպէ՛ս չողբան երբ խորհին թէ զիրենք սիրող սիրտ մը կորսնցուցաւ...:

Փանեակները, մանեակները, գոհար-

ները չէր սիրեր դուք, ո՞վ պրոգորիկ Օրիորդ, ժանեակներէն, մանեակներէն, գոհարներէն աւելի աղքատները, թշուառները, անբաղդները կը սիրէր: Գուրգուրանքով մը որ անկարելի է գտնել քու տարիքիդ օրիորդներուն քով, որոնք աւելի իրենց հաճոյքը, սիւսպօլն, նոր զգեստները և ժպտաւէները կը մոտանան, դուք հիմակուց իսկ, հազիւ տառնուցեց զարուհն ներք ըլլորած, կը հոգայիր աղքատները, միշտ կը մտածէր զանոնք և անոնց դժբաղդութիւնները քու փափուկ սիրտը կը վրդովէին:

Երբ որ մեծնայիր, ինչե՛ր պիտի ընէիր անոնց, բարի՛ օրիորդ:

Որքերուն գորովալիլ մայրիկը պիտի ըլլայիր:

Հիւանդներուն միայն մօտ պիտի երթայիր՝ սիրով, միտքով:

Աղքատները պիտի հոգայիր, թշուառները պիտի օգնէիր, անբաղդներուն պիտի հասնէիր:

Անօթիին հաց պիտի տայիր, զգեստ չունեցողին՝ զգեստ և ամենուն, ամէ՛ն անոնց որ կը տառապին, աղուական ձեռքդ պիտի կարկառէիր:

Ինչպէս չան աղքատներդ քու մահը, ինչպէս չողբան թշուառները քու կորուստդ, ինչպէս չան քու կորուստդ, ինչպէս չան քու մահը:

... Բայց, Բարին Աստուած երկնքի մէջ հրեշտակ մը պէտք ունէր, անուշ, բարի, քաղցր հրեշտակ մը:

Փնտռեց, չատ փնտռեց և վերջապէս քեզի ի՛ր քովը կանչեց, աղու՛ճ հրեշտակ: Հիմա երկնքին մէջէն, նայէ՛ մեր վերայ, նայէ՛ քեզի սիրողներուն վրայ, նայէ՛ աղքատներուն, թշուառներուն և անբաղդներուն վրայ, և անոնց համար բարեխօսէ երկնային Հայրիկդ քովը:

ԽԱՐԻՃԻՆ

ԻՆՎԵՍՏԻՆՈՐ ՏՕՆԱՆՄԱՐՇԵՐԻ ԹԱԼԻՍԵՐԻ

Շու էստատի Ինվէստիւրա տօնանմաւ պէտք ունի թալիւնէր ինքնաշարժ մէջը առնու: Այսօր. Յունիս 30 տա պաշտման, վէ Ինվէստի ֆիլիալը Շրմալ տէնիզինտէ պիլեշմէզտէն էվլէլ իպիլիտի թալիւնէր իլէ մէջը ուլ ուլուն օլուն պու ճէսիմ տօնանմանը մանօլլաւարը, տէլիլ եալընը մէմալիլի ատիլէտէ, Ինվէստիւրա տալիլ ուլունըն նազարը տիլգալիլըն ճէլպ իլլէմիլ տիլ: Վազատ պու թալիւնէր կիլիլ թուլիլըն տըլ: Անճազ մալիլ տիլք թիլ, Ինվէստի ֆիլիալը, էֆրէնճի Յուլիս 1 տէն 12 յէ գատար Շրմալ տէնիզինտէ սէվաֆիլի իւզէրիտէ նիշանճըլը, թօրիլ վազը վէ գալուրըլմաւ վէ թօրիլ տիլ: Անհատըլէտիլէ մէջը ուլուն օլուն տըլ: Անըլ թալիլէտէ չըգալիլ չըգալիլ իլլիտատ իտէճէ տիլ:

Միւլէմէլէն թէճէլիլ իտիլմիշ օլան 300 գատար հարպ սէֆիլէլիլիտէն միւլէլէլէլ պու տօնանմա՝ ամիլալ Լօրտ Չարլս Պէրէսֆօրտըն պաշ գօմանտանըլը պիլըն տա օլուն, միւլալիլէլիլէն էմիլ պիլընտա իտէ, 2 վիս-ամիլալ վէ 8 գանթրաւիլալ

Ն-Բաթրիգ րիւթս . էֆ . հաղթեթ-
տիւն Պէյօլլուէնտան Պէյիւթ-Ասա-

Պիր գաւ ալ ագաւն Դաւաթաւս
 ի ճգաւորսնսս պիր գաւ վէ խանէտէ
 ուս վէ Միւրթէգա նաւ շախաւար միւ-
 սա խաթրքէն, Յովուս՝ Միւրթէգալը
 ետ խրքը վէ ծալէ շիտանթլէ վոր-
 աւր քի, պիչարէ պիր գաւ գիրն
 ս վէ ֆաթ ի թմրէ տիր։ Տալուս կէ

